

Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17503>

Özet

Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12), orijinal 12 maddelik Intolerance of Uncertainty Scale (IUS-12) ölçe?inin Türkçe uyarlamas?d?r. Ölçek, bireylerin belirsiz durumlara kar?? gösterdikleri olumsuz tepki e?ilimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis?tir. BTÖ-12, iki temel alt boyuttan olumaktadır: **?leriye Yönelik Kayg?** (Prospective Anxiety) ve **Engelleyici Kayg?** (Inhibitory Anxiety). Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe popülasyonda güçlü psikometrik özelliklere sahip oldu?unu ve orijinal yap?s?n? korudu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Belirsizli?e Tahammülsüzlük, BTÖ-12, Kayg?, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Stres, Likert.

Yazarlar

Sar?çam, H., Erguvan, F. M., Ak?n, A., & Akça, M. ?.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin belirsizlik kar??s?nda ne kadar rahats?zl?k duyduklar?n? ve bu belirsizli?i ne kadar tehdit edici alg?lad?klar?n? de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, klinik ve akademik ara?t?rmalarda belirsizli?e tahammülsüzlü?ün kayg? bozukluklar?, depresyon ve di?er psikopatolojilerle olan ili?kisini incelemek için kritik bir araç sa?lamaktadır.

BTÖ-12, özellikle belirsizli?in gelecekle ilgili planlama ve karar alma üzerindeki etkilerini (?leriye Yönelik Kayg?) ve mevcut eylemleri engelleme veya durdurma e?ilimini (Engelleyici Kayg?) ölçerek, ilgili psikolojik yap? hakk?nda detayl? bilgi sunar.

Yap?

BTÖ-12, **Belirsizli?e Tahammülsüzlük** (BT) yap?s?n? ölçer. Bu yap?, bili?sel bir e?ilim olarak tan?mlan?r ve belirsiz bir durumun, sonucu ne olursa olsun, kabul edilemez bir stres kayna?? olarak alg?lanmas?yla karakterizedir. Belirsizli?e tahammülsüzlü?ün yüksek olması, genellikle yayg?n anksiyete bozuklu?u (YAB) dahil olmak üzere çe?itli anksiyete ve duygu durum bozukluklar?n?n transdiagnostik bir risk faktörü olarak kabul edilmektedir.

Ölçek iki alt boyuttan olumur:

?leriye Yönelik Kayg? (7 madde): Gelecekteki olaylar?n öngörülemezli?ine odaklanan kayg? ve planlama zorluklar?n? içerir. (Ör: Gelece?in bana neler getirece?ini her zaman bilmek isterim)

Engelleyici Kayg? (5 madde): Belirsizli?in mevcut eylemleri veya kararlar? engelleme, durdurma

veya felç etme e?ilimini ifade eder. (Ör: En küçük bir ?üphe bile hareket etmemi engeller)

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik çal??malar?, kapsamlı istatistiksel analizlerle desteklenmi?tir. E? zamanlı geçerlik analizleri, Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (IUS-12) ile ba?a ç?kma esnekli?i aras?nda anlamlı negatif ili?ki ($r = -.43$) ve E?itim Stresi Ölçe?i aras?nda anlamlı pozitif ili?ki ($r = .41$) bulundu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, BTÖ-12'nin ilgili yapılarla teorik olarak beklenen yönlerde ili?kili oldu?unu kan?tlamaktadır.

Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i katsay?s? .74 olarak belirlenmi? olup, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar verdi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

?ç tutarlılık analizleri sonucunda, ölçe?in genel puanı için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsay?s? .88 olarak oldukça yüksek bulunmuştur. Alt ölçek güvenilirlikleri de tatmin edicidir:

Genel Ölçek: .88

?leriye Yönelik Kaygı Alt Ölçe?i: .84

Engelleyici Kaygı Alt Ölçe?i: .77

Bu de?erler, BTÖ-12'nin hem genel olarak hem de alt boyutlar baz?nda yüksek düzeyde güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

BTÖ-12'nin yapı geçerli?ini de?erlendirmek amacıyla hem Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) hem de Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılmı?tır. KFA için örneklem yeterlili?ini gösteren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri .85 olarak bulunmu? ve Bartlett Küresellik Testi sonucu anlamlı ç?kmı?tır ($\chi^2 = 5052.53$, $p < .001$, $df = 66$).

DFA sonuçları, 12 maddenin orijinal formdaki iki faktörlü yapıyı destekledi?ini göstermi?tir. ?ki boyutlu modelin uyum indeksleri mükemmel düzeyde bulunmuştur: $\chi^2 = 147.20$ ($df = 48$), RMSEA = .073, CFI = .95, IFI = .95, GFI = .94 ve SRMR = .046. Faktör yükleri .55 ile .87 aras?nda de?irmektedir, bu da maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir şekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz bildirim (Self-report)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler ve Ergenler (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r.)

Age Group: Belirtilmemi?tir (Genç yeti?kinler esas al?nm??t?r)

Population Details: Üniversite ö?rencileri ve genel popölasyonun kullan?m?na uygundur.

Test Methodology: Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r (1=Bana hiç uygun de?il, 5=Bana tamamen uygun).

Anahtar Kelimeler

Belirsizlik, Anksiyete, Psikopatoloji, ?leriye Yönelik Kayg?, Engelleyici Kayg?, Cronbach Alpha, KMO.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir

Affiliation Email addresses: hakansaricam@gmail.com

Correspondence Address: Hakan Sar?çam (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve klinik amaçlı? kullan?m? genellikle yazarlardan izin al?nmas?n? gerektirir. Ücret bilgisi belirtilmemi?tir.

Test Y?I? (Uyarlama): 2014

Orijinal PDF: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [belirsizlige-tahammulsuzluk-olcegi-bto-12-toad.pdf](#)

Makale Ba?lant?s?: Uyarlama çal??mas?n?n tam metnine bu kaynaktan ula??labilir: ressjournal.com

Kaynaklar

Sar?çam, H., Erguvan, F. M., Ak?n, A. & Akça, M. ?. (2014). Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12) Türkçe Formu: Geçerlik ve Güvenirlik Çal??mas?. *Route Educational and Social Science*

Journal, 1(3), 148-157.

Belirsizli?e Tahammülsüzlük Ölçe?i (BTÖ-12) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

?leriye yönelik kayg?= 7 madde (Ör: Gelece?in bana neler getirece?ini her zaman bilmek isterim)

Engelleyici kayg?= 5 madde (Ör: En küçük bir ?üphe bile hareket etmemi engeller)

ARABPSYCHOLOGY.COM